

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1851

Vragen van de leden **Dibi** en **Azough** (beiden GroenLinks) aan de minister voor Jeugd en Gezin en van Justitie over *de naleving van kinderrechten in het strafrecht*. (Ingezonden 23 januari 2009)

1

Kent u het bericht dat het VN-Kinderrechtencomité serieuze zorgen heeft geuit over de te frequente toepassing van het volwassenenstrafrecht op minderjarigen?¹

2

Hoe vaak komt het voor dat het volwassenenstrafrecht op minderjarigen wordt toegepast? Kunt u aangeven wat u eraan doet om dit zoveel mogelijk te beperken?

3

Hoe vaak komt het voor dat veroordeelde minderjarigen in een justitiële inrichting voor volwassenen worden opgesloten?

4

Deelt u de mening dat minderjarigen die onder het volwassenenstrafrecht worden veroordeeld niet in een afdeling terecht moeten komen met volwassenen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u ervoor zorgen dat minderjarigen in een inrichting voor

volwassenen in aparte afdelingen terecht komen?

5

Hoe vaak komt het voor dat minderjarigen die onder het volwassenenstrafrecht zijn veroordeeld op een gezamenlijke afdeling terecht komen met minderjarigen die onder het jeugdstrafrecht vallen? Vallen deze minderjarigen onder hetzelfde regime als de volwassen veroordeelden? Kunt u waarborgen dat deze minderjarigen onderwijs krijgen en een op hen toegesneden vorm van vrijetijdsbesteding? Zo nee, waarom niet?

6

Deelt u de mening dat minderjarigen die onder het volwassenenstrafrecht worden veroordeeld en in een jeugdgevangenis terechtkomen hier in een aparte afdeling thuishoren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u dit regelen?

¹ NRC Handelsblad, 16 januari 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de minister voor Jeugd en Gezin en de staatssecretaris van Justitie (ontvangen 10 maart 2009), Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1545

1

Ja.

2

In onderstaande tabel is af te lezen hoeveel minderjarigen in 2005, 2006 en 2007 volgens het volwassenenstrafrecht zijn veroordeeld.

Jaar	2005	2006	2007
Totaal aantal veroordeelde minderjarigen	19986	20967	21737
Volgens het volwassenenstrafrecht veroordeelde minderjarigen	149	134	124
Percentage van totaal	1,29%	1,16%	1,02%
Minderjarig op datum eerste zitting	31	20	10
Percentage van totaal	0,27%	0,17%	0,08%

Bron: OMDATA

Hoofregel is dat op jeugdigen tot 18 jaar het jeugdstrafrecht wordt toegepast. De rechter kan op grond van artikel 77b Sr het volwassenenstrafrecht toepassen op ouders die op 16- of 17-jarige leeftijd een delict hebben gepleegd. Dit gebeurt alleen in uitzonderlijke gevallen, indien de rechter daarvoor grond vindt in de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Bij de toepassing van het volwassenenstrafrecht op minderjarigen wordt uitgegaan van de leeftijd ten tijde van het delict. Het merendeel van deze ouders is inmiddels meerderjarig geworden ten tijde van de berechting.

3
Alle ouders die volgens het volwassenenstrafrecht worden veroordeeld tot een gevangenisstraf of TBS-maatregel, worden in een justitiële inrichting voor volwassenen geplaatst. Het komt zelden voor dat dit gebeurt met minderjarigen, omdat vrijwel alle minderjarigen die volgens het volwassenenstrafrecht worden veroordeeld, meerderjarig zijn geworden bij aanvang van de strafexecutie. Selectiefunctionarissen van Dienst Justitiële Inrichtingen (gevangeniswezen en TBS) geven aan dat zij zelden een verzoek tot plaatsing van een minderjarige krijgen. Momenteel verblijven er geen minderjarigen in een forensisch psychiatrisch centrum (voorheen TBS-kliniek). In 2008 zijn acht minderjarigen ingestroomd in een penitentiaire inrichting. Drie daarvan zaten in voorlopige hechtenis en nog eens drie zaten een vervangende hechtenis van enkele dagen uit. Twee minderjarigen werden vanuit een justitiële jeugdinrichting overgeplaatst naar een penitentiaire inrichting, nadat zij volgens het

volwassenenstrafrecht waren veroordeeld.

4
Minderjarigen die volgens het volwassenenstrafrecht worden veroordeeld, hebben naar het oordeel van de rechter (gezien de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan) zodanig «volwassen» gehandeld, dat plaatsing op een afdeling met volwassenen gerechtvaardigd is. Zij worden momenteel niet in een justitiële jeugdinrichting geplaatst. Zo worden minderjarigen in justitiële jeugdinrichtingen beschermd tegen de negatieve invloed van een naar dader of karakter volwassen medegebeteneerde.

In penitentiaire inrichtingen of forensisch psychiatrische centra voor volwassenen kunnen geen aparte afdelingen worden aangewezen voor minderjarigen, omdat het nauwelijks voorkomt dat minderjarigen daar worden geplaatst. Gescheiden plaatsing zou dan neerkomen op volledige isolatie, wat niet in het belang is van de minderjarige.

5 en 6
Minderjarigen die volgens het volwassenenstrafrecht zijn veroordeeld, worden momenteel niet in een justitiële jeugdinrichting geplaatst en worden dus niet gezamenlijk gedetineerd met minderjarigen die onder het jeugdstrafrecht vallen. Met het voorstel tot aanpassing van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, dat momenteel is voorgelegd aan de Raad van State, is voorzien dat indien (na toepassing van het volwassenenstrafrecht) de maatregel van TBS aan een minderjarige is opgelegd, de jeugdige tot zijn 21e in een jeugdinrichting kan

worden geplaatst. Hierbij is de ontwikkeling van de jeugdige leidend. Overigens komt het wel voor dat meerderjarigen (met minderjarigen) in een justitiële jeugdinrichting verblijven, omdat zij op grond van artikel 77c Sr volgens het jeugdstrafrecht zijn veroordeeld of omdat hun verblijf in een JJl wordt gecontinueerd nadat zij meerderjarig zijn geworden.

Minderjarigen die in een justitiële inrichting voor volwassenen verblijven, vallen onder hetzelfde regime als de volwassen medegebeteneerden. Indien nodig wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de minderjarige meer individuele aandacht te geven. Eventueel is plaatsing in een inrichting voor bijzondere opvang mogelijk. De minderjarige krijgt het onderwijs en de vrijetijdsbesteding waarop hij, op grond van zijn leeftijd en persoonlijke omstandigheden, recht heeft. Om hieraan te voldoen beschikken de inrichtingen over voldoende voorzieningen. Overigens heeft de Minister voor Jeugd en Gezin bij brief van 19 februari 2009 aan de Tweede Kamer medegedeeld dat de VN-kinderrechtencomité opnieuw heeft aangedrongen op het opheffen van het voorbehoud bij art. 37c van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind met betrekking tot de toepassing van volwassenenstrafrecht op 16- en 17-jarigen. Zoals aangegeven in de brief heeft Nederland goede argumenten voor deze voorbehouden, die de Minister voor Jeugd en Gezin nog eens uitvoerig heeft toegelicht ten overstaan van het Comité. Nu het Comité echter opnieuw heeft aangedrongen tot opheffing, is de regering bereid om dit voorbehoud nog eens zorgvuldig te bezien met het oog op de volgende rapportage.